

Kokkuvõte „Lasteaia riikliku õppekava“

tagasiside veebiküsitlusest 8.11.2019 seisuga

Vastanuid 160

Valim: rühmaõpetajaid 49%, lasteaia juhte (direktor, õppealajuhataja) 29%, liikumis- ja muusikaõpetajaid 7%, ülikooli õppejõude 7%, koolitajaid 3%, vastamata 5%

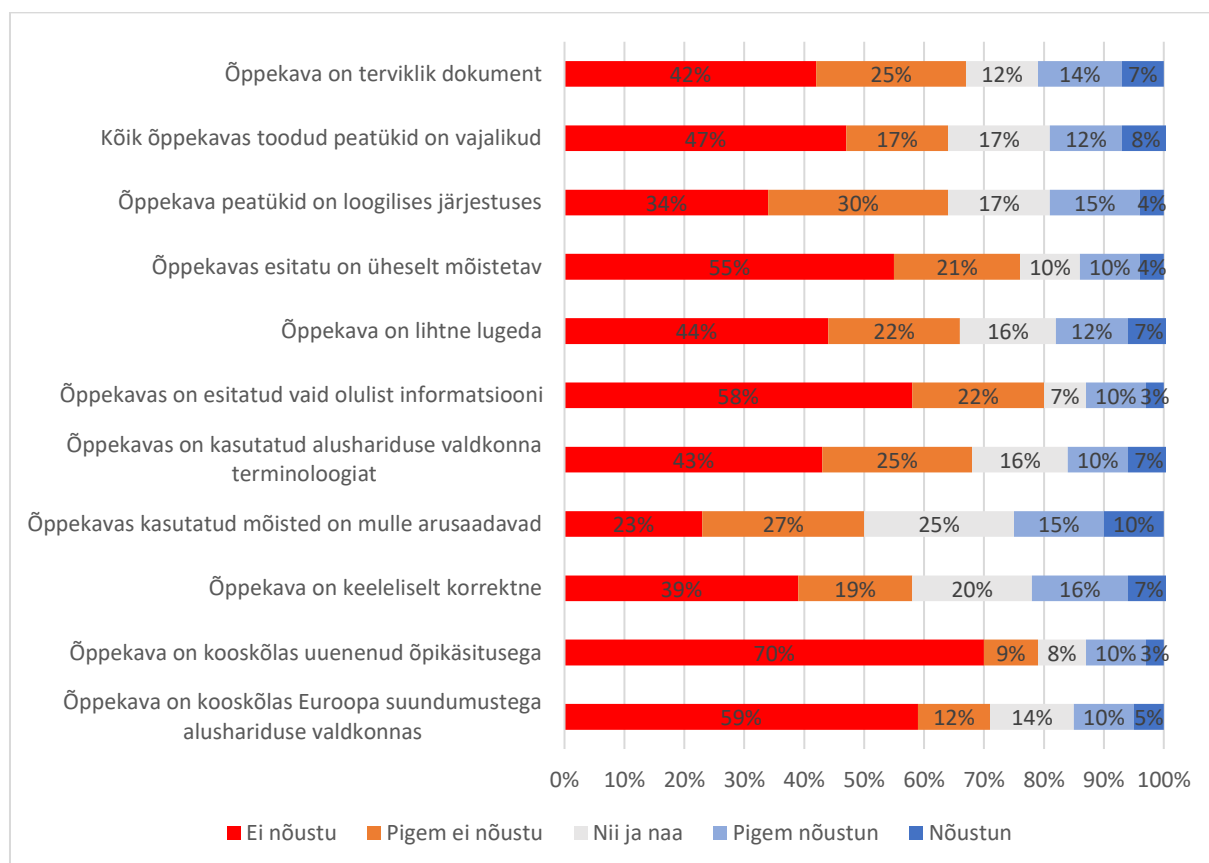
1. Vastanute arvamused „Lasteaia riikliku õppekava“ tööversiooni kohta tervikuna

62% vastanutest leiab, et see on riiklikuks õppekavaks mittesobilik, selle versiooni edasiarendamine on mõttetu, 20 % on seisukohal, et kava on põhjalikku ümbertöötamist vajav, 8 % valisid variandi „rahuldav, mõningast täiendamist vajav“. 10 % vastanute hinnangul on kava hea, vajab vaid vähesel määral täiendamist ja parandamist ja üks vastaja arvas, et see on väga hea, täiendamist ja parandamist ei vaja.

„Kui peaksin sellele dokumendile toetudes koostama meie asutuse õppekava, siis, tunnistan, oleksin hädas ... Mõnes punktis on väga raamis ettekirjutused, teises punktis on laialivalgusus ... Dokumendi õppekava valdkondi puudutavates osades puudub ühtne vorm ja ülesehitus, mis raskendab selle alusdokumendina käsitlemist.“

2. Vastanute arvamused „Lasteaia riikliku õppekava“ tööversiooni ülesehituse ja sisu kohta

Küsimustikus esitati õppekava kohta erinevaid väiteid. Järgneval joonisel on toodud protsentuaalselt välja erineva vastusevariandi valinud vastajad.

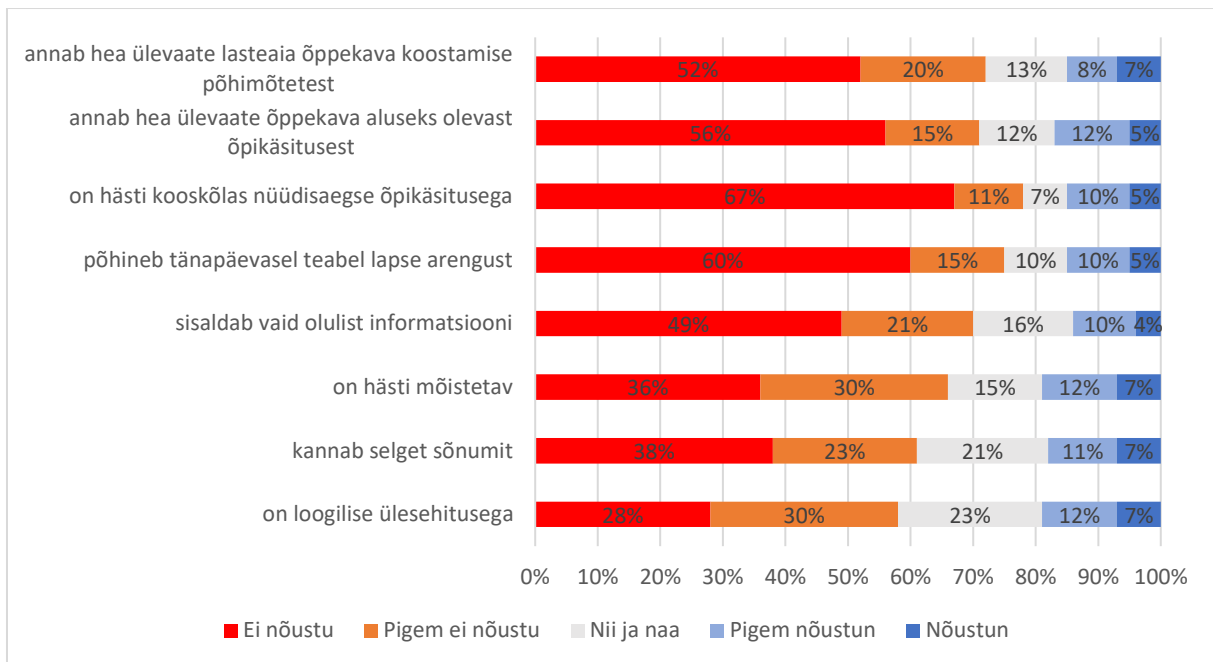

Kommentaaries toodi välja:

- Kriitika dokumendi üldise kvaliteedi osas – seda peetakse ebaprofessionaalseks: liiga mahukas, ebaühtlase tasemega ja ebaloogilise ülesehitusega, sobimatu ja ajas tagasiminev, ideoloogiline, poliitiline, programmilik, meenutab pedagoogikaõpikut, loengukonspekti, metoodikajuhendit, sisaldab palju ebaolulist jutustavat teksti, väljendab autori/te isiklikku arusaama, puuduvad viited uuringutele, vastuolud teksti sees, üldosa ja ainevaldkondade vahel.
- Kriitika õpikäsituse osas. Vastanute hinnangul pole lasteaia riiklik õppekava nüüdisaegse/ muutunud õpikäsitusega kooskõlas, see on õpetajakeskne/ täiskasvanust lähtuv. Keskendub vaid koolivalmiduse saavutamisele, ei väärtusta lapsepõlve. Ei käsitle 21. sajandi oskuste temaatikat. Nädalapõhine planeerimine on vastuolus lapsest lähtuva õpikäsitusega. „*Õppekava peaks olema mitte üksnes kooskõlas, vaid täielikult väärtustama uuenenud õppekäsitust, mille kohaselt laps on sündmuste algataja, aktiivne õppija, keda kaasatakse nii õppetegevuste kavandamisesse kui tagasisideandamisesse, samuti ei peaks õpetajale ainevaldkondade sisusid nii üksikasjalikult lati kirjutama või KUI seda teha, siis SOOVITUSLIKU lisamaterjalina*“.
- Kriitika inimkäsituse/ lapsesse suhtumise osas. Kavas ei ole juttu lapsest lähtumisest, lapsepõlve väärtustamisest, ei peeta oluliseks laste osalust, omaalgatust, valikuvõimalusi. Välja on jäänud lapse sisemise motivatsiooni toetamine, demokraatia ja mitmekultuurilisuse valdkond, lapse loovuse toetamine, aktiivõppemeetodite kasutamine.
- Pole arvestatud kaasava haridusega, puudub peatükk erivajadustega laste kohta. Kõrvale on jäetud varajase märkamise ja sekkumise vajadus.
- Kriitika mõistete/terminite osas – leiti, et mõisted/terminid on vanaaegsed, aegunud, terminikasutus ebaprofessionaalne. Toodi välja ka konkreetseid termineid, nt jämemotoorika vs üldmotoorika; lasteaia juhataja vs direktor ; kõlbeline kasvatus vs väärtuskasvatus.
- Kriitika õpivaldkondade nimetuste kohta. Leiti, et uued valdkondade nimed on põhjendamatud ja pakutud muudatused pigem samm minevikku kui tulevikku.
- Kriitika struktuuri ja jaotiste osas. Soovitatakse võtta eeskujuna praegu kehtivast õppekava vormist - lihtne, ülevaatlik, konkreetne, hästi arusaadav.
- Kriitika üldoskuste esituse osas. Viimase aja uuringud ning uued teadmised aju-uuringutest ning hariduspsühholoogiast on rõhutanud eneseregulatsioonioskuste omandamist ja õppimist lastel: mänguoskused, tunnetus- ja õpioskused, sotsiaalsed oskused ja eneseregulatsiooni oskused. Tööversioonis ei ole üldoskused selgelt määratletud ega välja toodud.
- Kriitika lõimingu soovitude kohta. Kommentaaries leiti, et lõiming on tänapäeva alushariduses iseenesestmõistetav. Valdav osa lasteaedu töötab üldõpetusliku tööviisi järgi, kus on kõik ained omavahel lõimitud.
- Kriitika õpikeskkonna kajastamise osas. Õppekavas ei ole lahti kirjutatud arusaadavalt õpikeskkonna mõiste ja aspektid (vaimne, füüsiline, sotsiaalne õpikeskkond) ja erinevad õpikeskkonnad (õuesõpe, õppekäigud jm).
- Kriitika vanuse 0-3 puudumise osas. Õppekava peaks andma alusharidusele raami ja võiks olla kasutatav ka koduste laste puhul. Samuti kaasama ka lapsi 0-3a. Õppekava ei peaks olema pedagoogika õpik, vaid määratlema alusväärtused ja õpikäsituse.
- Kriitika alushariduse õpetajasse suhtumise osas. Õppekava alahindab alushariduse õpetajat, annab talle liialt ettekirjutusi ja piirab ta autonoomiat. Õpetajat võetakse kui ebaprofessionaalset isikut, kellele on vaja riiklikus õppekavas kõik ette kirjutada, kaasa arvatud lahti kirjutada elementaarsed mõisted, vestlusteemad lastega, lõimingu võimalused.

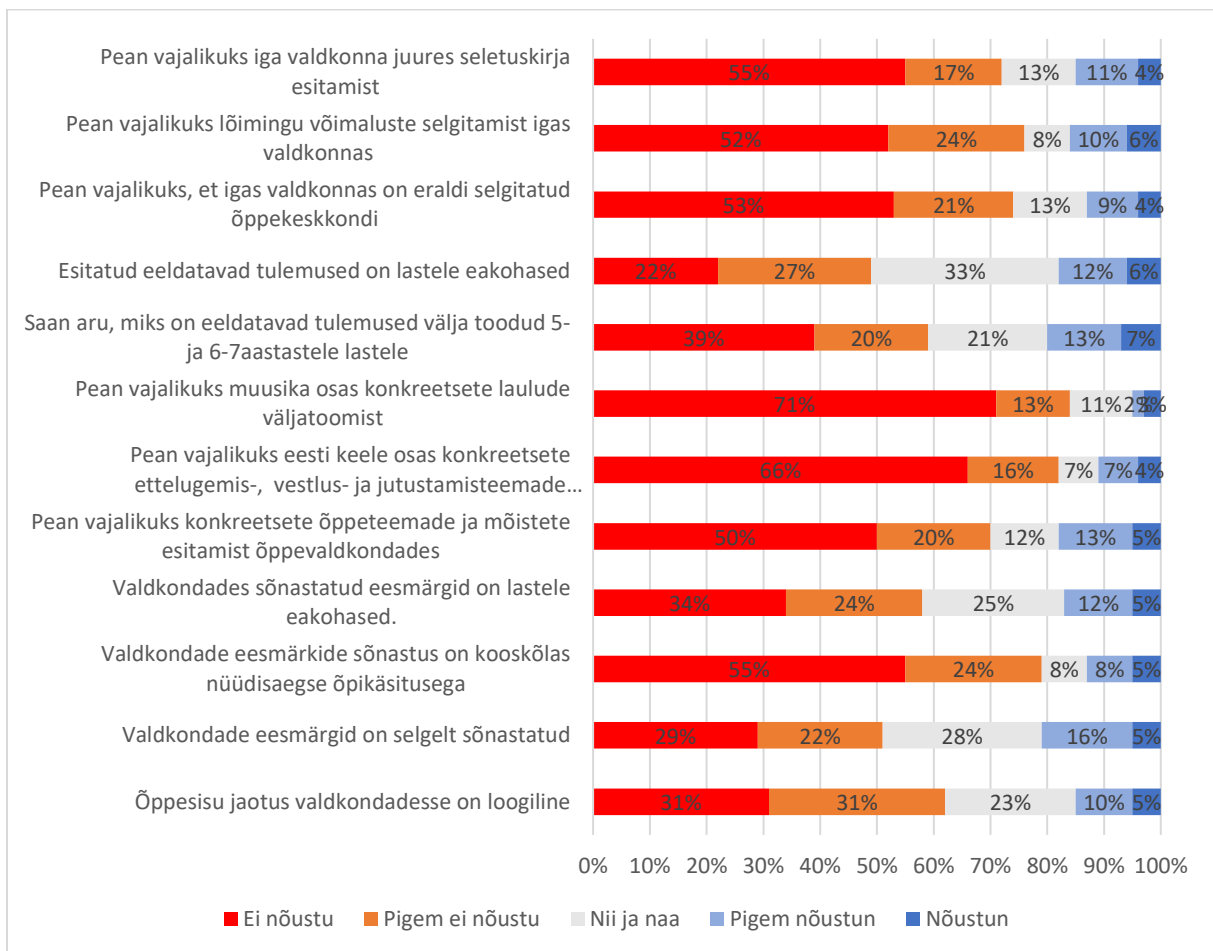
Oli ka üksikuid positiivseid hinnanguid, näiteks: „Mulle meeldib, et uus õppekava on täpsem, kui vana. Kindlasti on see abiks uuele õpetajale. Minu arvates on selles piisavalt vabadust.“

3. Vastanute arvamused „Lasteaia riikliku õppekava“ tööversiooni üldosa kohta

Õppekava üldosaga on rahul 15% vastanuist ja ei ole rahul 75% vastanutest.

4. Vastanute arvamused „Lasteaia riikliku õppekava“ tööversiooni valdkondade kohta

13% vastanuist on rahul õppekava sisuvaldkondade kavadega ja 67% seda ei ole.

5. vastanute arvamused „Lasteaia riikliku õppekava“ lisapeatükkide kohta

- 38% peab vajalikuks peate peatüki "lapse kõne areng, selle etapid ja koolivalmiduse kujunemine" eraldi esitamist õppekavas ja 43% seda vajalikuks ei pea.
- 44% peab vajalikuks peate peatüki "mäng" eraldi esitamist ja 41% seda vajalikuks ei pea.
- 33% peab vajalikuks peatükki "ühiste alusväärtuste loomine ja kõlbeline kasvatus" eraldi esitamist ja 44% seda vajalikuks ei pea.
- peatüki "Lapse kõne areng, selle etapid ja koolivalmiduse kujunemine" sisuga on 18% ja ei ole rahul 56% vastanutest.
- peatüki "Mäng" sisuga on rahul 14% ja ei ole rahul 73%.
- peatüki "Ühiste alusväärtuste loomine ja kõlbeline kasvatus" sisuga on rahul 19% ja ei ole rahul 62%.

6. Vastanute arvamused dokumendi nimetuse „Lasteaia riiklik õppekava“ kohta:

36% vastanuist on nimetusega rahul, 28 % leiab, et see pole just sobivaim nimetus, aga võib jääda ka nii ning 36 % arvavad, et nimetus tuleks kindlasti muuta. Variantidest pooldatakse kõige enam koolieelse lasteasutuse riiklikku õppekava ja alushariduse riiklikku õppekava.

7. Ootused riiklikule õppekavale.

Vastajad leiavad, et tulevane riiklik lasteaedade tööd reguleeriv õppekava peaks olema:

- õpikäsituselt pigem lapsest lähtuv;
- toetama mängu kaudu õppimist;
- põhifookuses peaksid olema õppeprotsess, mitte konkreetsed õpitulemused;
- õppekavas ei peaks olema etteantud teemasid ega täpseid juhised õppe- ja kasvatustegevuse korraldamiseks

Eelistatakse pigem lühikest ja konkreetset õppekava, mis suhtub õpetajasse kui oma ala eksperti mitte etteantud programmi täitjasse. 91% arvates võiks õppe- ja kasvatustöö kavandamise viis ja periood jääma otsustamiseks lasteaia tasandil ja vadi 1% arvates peaksid need olema RÕKis täpselt määratletud.

Lasteaia poolt lastele huvitegevuse pakkumine võiks olla võimalus, mitte riiklikult etteantud kohustus.

Riikliku õppekava väljatöötamises peaksid kandma põhivastutust alushariduse eksperdid ja valdkonna teoreetikud.

Soovitatakse võtta aluseks praegu kehtiva versioon ning teha sellesse mõningaid täiendusi – avada mäng ja interaktsioon, lapse roll ja õpetaja roll, laste kaasamine (osalus), omaalgatus ja valikuvõimalused, alushariduse õpikeskkonnad, koostööpõhine õppimine, kultuuriline mitmekesisus, lapse arengu toetamine.